

Roska Péter: Szó és tett az evangelizációban

Köszönöm a kedves meghívást! Nagyon örülök, hogy itt lehetek, és nagyon sajnálom, hogy csak most, egy napot vagyok itt, mert nagyon sokszor voltam, sokakkal ismerjük egymást a Lelkipásztori Napokon. Egy kicsit a magyar Egyházat is jelenti nekem a Lelkipásztori Napok, mert tényleg ajándék.

Szó és tett az evangelizációban. Amikor elkezdtem gondolkodni, elmélkedni azon, hogy mit is akar mondani a Szentlélek nekem és nektek ezzel kapcsolatban, először az jött, hogy: hogy is van Istenben mindez? Isten szavai és Isten tettei. Isten a tettei által beszél, kinyilatkoztatja önmagát, az Ő szeretetét; az Ő cselekedetei, tettei által szól az emberi történelemben. Ugyanakkor az Isten szava, az Isten szavának a teljessége, az Isten Igéje egy személy: Jézus. Jézus élete. Isten szava élet és tettek, Jézus tettei.

Olyan szépen mondja Keresztes Szent János: *„Egyetlen szót mondott az Atya, és ez az Ő Fia volt. Ezt mondja mindig örök csendben, s a léleknek azt csendben kell meghallania.”* (Lobogó istenszeretet, azaz: Keresztes Szent János kisebb művei, 307. mondás)

Egyetlen szót mondott az Atya, és ez az Ő Fia volt. Isten szól, és az Isten szava Jézus. Az Istenben teljes egységben van a szó és a tett. És mit is szól az Isten, mit is mond? Mi az az örömhír, amit Jézus élete, Jézus szavai, Jézus maga átad? Talán induljunk ki onnan, hogy Isten szava az élet szava. Isten életet ad, a Teremtő életet fakaszt; a Megváltó, Krisztus, életét adja értünk; a megszentelő, a Szentlélek éltet minket. Isten saját életét osztja meg velünk, és így éltet minket. *„Benne élet volt, és ez az élet volt az emberek világossága.”* (Jn 1,4) Ez az evangélium, az örömhír, hogy közel van az Isten országa, közöttetek van az Isten országa, és ez Jézus maga. Isten a saját életét adja és éli közöttünk. Meghív arra, hogy ezt az evangéliumot, ezt az örömhírt továbbadjuk, tehát evangelizáljunk.

És mi itt az első pont? Nekem az jött, hogy: *megörvendezni* ebben, ahogy Isten az életét adja nekünk; *felindítani a tökéletes örömet!* Ugye, felindítjuk a tökéletes bánatot, amikor helyzet van, és szeretnénk tiszta szívvel állni az Úr elé, de nagyon fontos fölindítani a tökéletes örömet, hogy: Isten életet ad, szeret minket, Isten szeretetéből fakad az életünk, és dicsőíteni Istent ezért, az Ő szent szándékaiért. Ahogy életet ad, életét adja, és ahogy éltet minket. És csatlakozni az Ő szent szándékaihoz.

Mostanában csöppentem bele az Imádság Háza témájába. Ez egy világszerte induló vagy már régebben is indult kezdeményezés; protestánsoktól indult, de a katolikus Egyházban is egyre inkább kezd gyökeret verni több helyen. A 24 órás dicsőítés üzenete, amit Szent Pál mond, hogy: „*szüntelenül imádkozzatok*” – tehát hogy ha a tankolók meg a bankok meg a többiek tudnak 24 órán át nyitva lenni, akkor Isten is megérdemli, hogy éjjel-nappal dicsőítsük Őt, és ennek kicsit szimbolikus kifejezése az, hogy vannak olyan helyek, ahol éjjel-nappal dicsőítik Istent. A lényege leginkább az, hogy a keresztény élet dicsőítő életforma. Voltam egy konferencián, és ott volt egy orvos, aki mesélte: hat évvel ezelőtt beállította az óráját, hogy tízpercenként csipogjon, és tízpercenként felemelte a lelkét, és dicsőítette az Istent, azért amit tett, amit tesz és végbevisz a világban és az ő életében, meg mások életében. És beszámolt arról, hogy hogyan formálódott át totálisan az élete és a családjának az élete. Rengeteg csoda történt körülötte. Nem is ez az érdekes, hanem hogy ilyen egyszerű dolog, a dicsőítés életformájában élni, dicsérni az Istent.

Felindítani magunkban a tökéletes örömet. Teréz anya nővéreinél ez a lelkiesség úgy jelenik meg, hogy: a hódolat, az imádás mozdulata, tette. Újra és újra megállni egy-egy pillanatra, és rátekinteni, imádni az Istent. Ha az embernek tényleg ez kerül az élete középpontjába, akkor kopernikuszi fordulatot hozhat. A dicsőítő imának, de minden imának leginkább maga az Isten a lényege. A kármelita nővérek által kiadott könyvek között most jelent meg egy olyan kötet, amelynek az a címe, hogy *Az imaélet lényegéről*. Nagyon szíven ütött engem az a

megfogalmazás, hogy az imádság lényege maga az Isten. Ő kerül életünk középpontjába, és az Ő örömhíre felfakad bennünk mint öröm. A liturgiánk egyszerűen szóval és tettel kifejezi ezt. Ezt a kapcsolatot, az Isten életadó szeretetére való szeretetválaszunkat.

Az evangelizáció következő fontos mozzanata maga a *Szó szerinti élet*, az Isten szava szerinti élet, Jézus szerinti élet. Harmóniában legyenek a szavaink és a tetteink Isten szavával: ez a megtérés lényege. Jézus azt mondja: „*metanoείτε*”, „térjete meg, mert közel van az Isten országa”. Eredetileg, az ógörög nyelven azt jelenti, hogy: alakítsátok át a gondolkodásmódokat, Isten legyen, az Ő országa legyen az életetek középpontjában. A megtérésnek is ez a lényege. A rómaiaknak írt levelének 12. fejezetében Pál apostol azt mondja, hogy az életetek legyen ésszerű liturgia, istentisztelet. Logikusan következik az Istennel való kapcsolatból az ebből fakadó élet, ahogy élünk. Az életünk legyen logikus következménye az Istennel való kapcsolatunknak. Az evangélium logikája szerint éljünk. Az evangélium logikája szerint élő ember maga válhat Isten dicsőségévé (*gloria Dei: homo vivens* – Szent Iréneusz). Borzasztó izgalmas dolog maga a megtestesülés, hogy mit is csinál Isten a megtestesüléssel. Elénk éli az emberséget. Azt hiszem, hogy Szent Ágoston mondja, hogy: „*tedd azt, amit Isten tett, légy igazi emberré!*” Elénk éli Jézus. A megtestesülés titka, hogy közöttünk megéli, hogy mit jelent embernek lenni.

Nagy élményem mostanában, hogy szoktunk kispapokkal kijárni a Tátrába kirándulni, felmegyünk a Chopokra. Breznobánya mellette fölfedeztük a Charles de Foucauld atyát követő kishívőket, akik az ottani cigánytáborban élnek, a tábor szélén. A gyerekek kopogtatás nélkül ki-be járnak a házukban. Nagyon kedves történet: tíz éve ott vannak, semmi atrocitás nem történt. Együtt dolgoznak a cigányasszonyokkal, utcát söpörnek, szemetet válogatnak – havi 72 Euróért, azt hiszem, éhbérért –, és élik azt az életet. Hihetetlen erős az üzenete. Nem csinálnak sok mást, csak élik az életüket a maguk egyszerű evangéliumi módján. Különös életpéldájuk segít megérteni a megtestesülés titkát: Isten egy lett közülünk,

hogy Vele élhessük meg mindennapjainkban az Átala elgondolt igaz emberséget. Isten ezt tette: emberré lett, és élénk élte az életet. „*Gloria Dei vivens homo*” – az Isten dicsősége az élő ember. Az életünk tud Isten dicsőségévé válni, mert az Ő képmása, az ember visszatükrözi az Ő valóságát, az Ő szentségét.

Futó Károly atyának most jelent meg egy könyve, lelkigyakorlatainak kis összefoglalása. Leírták, amit ő elmondott; a címe: *Szentté kell lennünk!*. (Ez itt a reklám helye, mert lehet is helyben kapni a könyvárusoknál.) Izgalmas Karcsi bácsinak az élete. Én mellette nőttem fel; sokan ismerik őt: alázattal és egyszerűen él, és az ember tetten éri benne, hogy kilátszik belőle Jézus. Gyerekkora óta arra a kérdésre próbál válaszolni, hogy: mit tenne Jézus a helyemben? Ha erre törekszünk, és éljük a megtestesülés titka szerint Jézus életét, akkor ebben az életformában, így történik a megtérés, életünk átalakulása.

A keresztény üzenet, evangélium nem elmélet, hanem élet! A szegények evangelizációja is megtérésre hív, nem merül ki szociális segítségnyújtásban. Ők is igazi emberek, akiket Jézus meg akar szólítani. Kunszabó Zoliékkal csináljuk, meg több munkatársammal – Berki Gézával és Tamással – a szegények evangelizációját. Délután lesz műhely róla. Nagyon izgalmas dolog nekem: karizmatikus evangelizációba csöppentem bele, a szegények olyan fajta evangelizációja, amely – eltérően nagyon sok más modelltől – valóban megtérésre hív. Tehát nemcsak a szociális segítség az oldala, hanem valóban komolyan veszi azt, hogy a kiszolgáltatott ember, a szegény ember, a peremen élő ember ugyanazzal az emberi méltósággal rendelkezik, és ő is válhat Isten dicsőségévé az élete, megtérése, személyes megtérése által.

Teréz anya is a szeretet misszionáriusa: missziós rendet alapított. Jézusnak a lelkek utáni szomjúságát akarja csillapítani. Kiindulópontja a jézusi „szomjazom”. Egyszerű, de nagyszerű teológiájában Teréz anya így fogalmazza meg: Jézus szava a kereszten, hogy

szomjazom. Jézus emberi lelkekre szomjazik, hogy velük kapcsolatba kerüljön, és őket magához hívja. Tehát igazi misszió Teréz anyának és az ő nővéreinek a küldetése. A szeretet missziói, tehát a szeretet tettei által megtérésre, életünk átalakítására hív.

Ennek az egyik szempontja – kicsit kerestem, hogy tettek és szavak, szó és tett –, *szolidárisan élni*. Szolidárisan ebédelni például annyit tesz, hogy: úgy ebédelj, hogy lehetőleg minél többen megebédeljenek abból, amit ráköltesz. (Az ember úton van, bemenne egy vendéglőbe, és kiadna 1000–1500 forintot egy ebédért, és esetleg nem teszi meg: megeszik egy meleg levest, hogy ne legyen kontraproduktív – mert a gyógyszerek többbe kerülnek, mint a meleg leves, ha tönkremegy a gyomra, mert nem eszik meleget. De ha megeszik egy meleg levest és hozzá némi zsömlét, és a maradék 700–800 forintot hatékonyan befekteti valami olyan projektbe, ahol négy-öt ember jóllakik belőle.) Szolidárisan élni. Ha kinyitod a pénztárcádat, és kiveszel belőle pénzt, akkor gondolj azokra, akiknek még tartozol a szolidaritással, az anyagi segítséssel. A Szentatya beszél az autókról. Izgalmas vitát váltott ki a papi listán az autók kérdése, az, ha valakinek több kategóriával jobb kocsija van, mint amire szüksége van. Mindenkinek másfajta kocsira van szüksége: más az, aki Brüsszelbe utazik naponta, vagy más az, aki csak a szomszédba kell, hogy elmenjen. De ha erősebb vagy jobb kocsim van, mint amire szükségem van, valamiféle módon nem vagyok szolidáris a szegényekkel, azokkal a híveimmel, akiknek esetleg a napi megélhetés is probléma. Manapság egy-két köbméter fával meg lehet menteni egy-egy család éltét. Most jön a hideg, ez is egy izgalmas kihívás.

Szolidárisan élni. Az evangéliumi szolidaritás egy másik fontos területe annak *a kasztrendszernek a lebontása*, társadalmunk kasztrendszerének lebontása, amely ma is falakat jelent a társadalom rétegei között (budaiak és pestiek, fővárosiak és vidékiek, anyaországiak és határon túliak, magyarok és cigányok, értelmiségiek és kétkezi munkások, hajlékosok és hajléktalanok, mentálisan egészségesek és sérültek – sorolhatnánk). Borzasztó érdekes a megtestesülés titka, hogy az Isten hogyan lesz emberré: hajléktalanul születik, már

kisgyermekként menekült létet tapasztal meg; aztán a megvetett és lenézett galileai (a jeruzsálemiek olyan szinten megvetették a galileaiakat, hogy ma az elképzelhetetlen számunkra; az a nép, aki semmit nem ért a törvényből); názáretiként él (Mi jó jöhet Názáretből? – halljuk ki az evangéliumból), segédmunkásként dolgozik, egyszerű, kétkezi munkával; nem rabbi, nem művelt, nem tanult ember; köztörvényes bűnözőkkel együtt ítélik el, igazságtalanul, és hal meg. Az Isten, az Ő szent embersége áttöri a kasztrendszer falait. Mit jelent élni – a Szó szerint, az Isten szava szerint, Jézus szerint? Mintha az Úristen a megtestesüléssel megkérdezne minket, hogy: „nem tudom, érthető-e?”

Az evangélium hív meg a legkiszolgáltatottabb embertársainkkal, az emberi nem épphogy megfogant, legfiatalabb, és életük végén tartó, halni készülő embertársainkkal való szolidaritásra is. Szembe kell mennünk a halál kultúrájával, mert pusztítja az emberi életet, csírájában folytja el. (A most magyarul megjelenő, interneten már elérhető bioetikai útmutatót – bioetikaiutmutato.hu – a Pápai Életvédő Akadémia kérésére készítette el egy francia intézet, hogy segítsünk vele felnyitni a fiatalok szemét a pusztulással fenyegetett emberi élet csodájára és védelmére. Zseniális összeállítás a bioetika kérdéseiről, a megfogant élet, a halni készülő élet, a házasság védelméről.) Áldott szolgálatot végez az *Együtt az életért*, az *Alfa szövetség* a megfogant emberi életek védelmében. Mi is voltunk egynapos zigóták, embriók. Szolidaritás a legkiszolgáltatottabb, legártatlanabb emberi élettel. Ez is az Isten szava szerinti tettekhez tartozik.

Az evangelizáció az *isten irgalom útja a megtört életű emberek felé*. Olyan szép látni azt, hogy kibontakoznak lelki gyakorlatok az abortusz miatt szenvedőket segítő (Treer Marikáék, meg nemsokára indul a Ráhel-program) vagy az AVE-lelki gyakorlatok a gyermekeket egyedül nevelő szülőknek; a *Csak egyet* katolikus segítőszolgálat, akik a szegényeket, a peremre szorultakat segítik és nagyon sok más. (Nemrég született egy segítő

honlap, az exmeleg.info az identitás zavarral küszködő testvérek számára.) Ferenc pápa a központba helyezi az Isten irgalmát és annak fontosságát.

Hadd legyen itt a reklám helye, csak azért, mert most van lehetőségem egy ilyen hirdetést elmondani: az életvédelem témájában, a meddőség kezelésének, segítésének keresztény útjának segítésében endokrinológusokra, életpárti endokrinológusokra volna szükség; meg profi fordítókra, akiknek van idejük, és olcsón fordítanak. Ha valaki tud segíteni ebben, akkor küldjön nekem egy e-mailt: roska.peter@katolikus.hu.

Hűség a szó és tett összhangjában. Az *adott szóhoz való hűség* korunkban óriási kihívás – a hűtlenség korát éljük. Különösen is jelentős, ha az Istennek adott szóról van szó. „*Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját*” – halljuk az Úr szavát a Jelenések könyvében. Nagyon izgalmas és szép jel az egész életre szóló hűség vállalása. A „*pap vagy mindörökké*” és a „*holtomiglan, holtodiglan*”, ha valaki igent tud mondani a másokra az életben, mindezt komolyan venni – ez abszurdnak, szinte lehetetlen ígéretnek tűnik a mai kor embere számára. Minden küzdelmével és törekénységével együtt a hűség *Istennek az Ő ígéreteihez való örök hűségét* hivatott jelezni, és így az evangelizáció egyik legfontosabb és legerősebb eszköze, útja, összetevője.

Tervezés – az evangelizáció tetteink tervezése. Ha valóban Isten van életünk fókuszában, és a Vele való kapcsolatból fakad az élet, akkor az Ő tetteit akarjuk végbevinni, nem a sajátunkat. Ő a fővállalkozó. Tervezni az evangelizációt aligha tudja az, aki nem ismeri a megszólítandók szívét és életét. Isten a fővállalkozó ebben a tervezésben, Tőle kell imában elkérni, hogy üdvözítő művébe hogyan akar bevonni minket. (Szeretem Placid atyának azt a történetét, biztosan sokan ismerik, amikor készül, hogy bencés pap legyen; nagy lelkesedéssel elvégzi az egyetememet, pappá szentelik, és akkor elviszik a szovjetek a Gulagra. Ekkor azt mondja, hogy becsapta őt az Isten, mert ő biztos volt benne, hogy meghívta bencésnek, és ahova viszik, az

nem Pannonhalma. A börtönben kihívják söpörgetni, és akkor lehetősége nyílik arra, hogy hangosan, énekelve meggyóntassa a cellában levő harminc halálraítéltet. Utólag tudja meg, hogy mit vitt végbe ez az ő kis, egyszerű tette; és rájön, hogy a hivatás nem az, hogy én kigondolom, hogy mit csinál velem Isten a halálom órájáig, hanem a hivatás az, hogy a nyomába szegődöm, és Ő odavisz, ahova akar, és azt teszi, amit akar. Ő a fővállalkozó. Sokszor úgy vagyunk, hogy mi vagyunk a fővállalkozók, kitaláljuk a pasztorális projektet, és ha az Úristen nem segít egy-egy részletben, akkor megharagszunk rá. Ez teljesen fejére fordult néha. Isten a fővállalkozó, az Ő tetteit kell végbevinni.

Amikor a jelenlegi plébániámra kerültem pár évvel ezelőtt, gondolkoztam, terveket szőttem, hogy most mit kéne csinálni a Tömő utcában, hogyan fogok nekilátni az evangelizációnak, aztán hamar rájöttem arra, hogy ez egy naiv kérdés, mert alapvetően sokkal jobb lenne megkérdezni, hogy Isten mit készített már elő, mit akar csinálni, és mibe akarja, hogy bekapcsolódjak? Ő ismeri azokat, akiket munkatársnak akar hívni, Ő tudja, hogy mit szándékszik tenni. „*Sok emberem van ebben a városban*” – mondja Pálnak Jézus az Apostolok Cselekedeteiben. Istennek sok embere van. Ki kell nyílni arra, hogy Isten embereivel, akiket Ő hív, összetalálkozzunk. Cigánypasztoráció, romák evangelizációja – sokat foglalkoztam korábban is ezzel, és szerettem volna ezt csinálni, de nem tudtam úgy igazán hozzáfogni. Teréz anya nővéreivel csináltuk, éreztem, hogy nagyon szép, a nővérek életszentsége nagyon segít, de úgy éreztem, hogy valami konkrétabb, valami megtérésre épülő, erősebb pasztoráció kéne – és akkor megszólítottak: Tomi, aki itt van, és a bátyja bejöttek, hogy szeretnék dicsőíteni Istent a plébánián. Hát, mondom, pont erről van szó! Jöttek a plébániára a cigánytestvérek, hogy ők dicsőíteni akarják Istent, és ehhez keresnek helyet. Szóval föl kellett fedeznem, hogy mi az, hogy Isten a fővállalkozó, mi az, hogy Ő tudja, hogy mit akar; nekem csak figyelniem kell, hogy mibe tudok bekapcsolódni.

Kicsit munkatársfüggővé is lettem a lelkipásztorkodásban. Nem társfüggővé, hanem munkatársfüggővé. Azt érzem, hogy ez a legizgalmasabb kérdés lelkipásztoroknak: a Lelkipásztori Napokon kaptam nagy-nagy ajándékként a fölismerést (meg amikor annak idején Tomka Ferenc atyáék tartottak nekünk lelkigyakorlatot Kárpátalján, akkor segített nekem ez a fölismerés), hogy alapvetően csak közösen lehet lelkipásztorkodni, együtt lehet az Isten országát építeni. Ennek keressük jól, rosszul, ügyetlenül és újra felállva az útjait, de ez nem magánvállalkozás, hogy tudjuk, merjük, tesszük.

Az evangelizáció szava az élő Isten hívására kimondott *igen*, amely az Ő reánk kimondott életető *igenjére* válaszol. Csakhogy ez az *igen* gyakran veszélybe kerül a rossz struktúrái miatt. Konfrontálódni kell, *nemeket* kell mondani. Védelemre szorul az *igen*. Korunkban Nyugat erkölcsi sivataga felől veszedelem közeledik: ez a családot, házasságot bomlasztó paráznaság divatja, kultúrája, kulturátlansága – jön a homokvihar, jön a gender-ideológia. Elsöpörni látszik a családot, a házasságot, a megfogant életet és az evangélium szerinti tiszta szerelmet, az evangéliumi életmódot. Konfrontálódni kell, muszáj szembe menni, világos dolgokat kimondani. Szeretettel, de ki kell mondanunk az igazságot. Kelet felől pedig a New Age terjeszkedik, modern tálalásban: keleti kultuszok, buddhizmus, hinduizmus, egyebek, pogány vallásosság személytelen kultusza, amely a mai zaklatott ember szorongására az élő Isten személyes szeretetének békéje helyett szellemi-lelki önkielégítéssel kínál rövid távú választ. Azt a képességet, amit az ember arra kapott, hogy az élő, személyes Istennel kapcsolatban legyen, azt arra használja, hogy önmagát szellemileg-lelkileg kielégítse, megnyugtassa. Akkor is, ha ezeréves tradíciói vannak. A képességet arra kaptuk, hogy a személyes Istennel kommunikáljunk. Ahogy a szexualitásban: nem arra kaptuk a szexuális képességet, hogy magunkat kielégítsük, hanem arra, hogy kommunikáljunk vele, hogy személyes kapcsolat fakadjon belőle. Ugyanígy van az imádságban: a keleti meditáció nem keresztény meditáció, nem imádság. XVI. Benedek pápa még Ratzinger bíboros korában adta ki a Hittani

Kongregáció dokumentumát az elmélkedési módokról, és ott a zenről, a jógáról, a transzcendentális meditációról nagyon egyértelműen, szépen beszél, megkülönböztetve, hogy mi is az, amit a keresztény ember használhat. Pszichofizikai előkészületeket használhat, de lényege szerint más a pogány, a személytelen kultusz.

Korunkban sajnos relativista véleménydiktatúra van – ezt még Ratzinger bíboros korában, megválasztása előtt mondta XVI. Benedek pápa. Relativista véleménydiktatúra idejét éljük. Ez is egy diktatúra. Nemcsak vörös békepap van, van ugyanez zöldben. A jelenlegi relativista véleménydiktatúrának még békepapjai is vannak, akik kompromisszumot kötnek a mai kor uralkodó ideológiával.

Egyre nagyobb a jelentősége annak, hogy mélyebben megismerjük, és az evangelizációban átadjuk az Egyház tanítását. Nagyon sokszor nem is könnyű megtudni az Egyház hiteles tanítását, mert olyan sok téves információ jut el az emberhez. Pedig csak el kell olvasni a Katekizmust, meg a dokumentumokat. Az Egyház tanítása, az Isten szava, az evangélium egyértelmű irányokat mutat. Benedek pápa olyan szépen írja a *Youcat*, az ifjúsági katekizmus hátoldalán a nagy Katekizmusról: *„Tanulmányozzátok a Katekizmust! Ez szívem kívánsága. Tanulmányozzátok a Katekizmust lelkesen és kitartóan! Szánjatok rá időt! Tanulmányozzátok szobátok csendjében, olvassátok kettesben, ha jóban vagytok valakivel, alakítsatok tanulócsoportokat, cseréljétek ki gondolataitokat az interneten. Szüleitek nemzedékénél sokkal mélyebb gyökerű hitre van szükségetek”* – mondja Benedek pápa.

Katekizmus, az Egyház tanítása. Barsi Balázs olyan szépen fogalmaz, azt mondja: senkinek semmit nem akarok elhinni Jézusról, csak az Egyháznak, az Ő jegyesének, az Ő testének. Senkitől semmit nem fogadok el Jézusról és tanításáról, csak az Ő Egyháza által.

Áldozat. Szó és tett mint áldozat. Isten az evangéliummal *önmagunk elajándékozására, áldozatra* is hív. Jézus életét áldozza értünk. Az élet odaadásában összeér a szó és a tett. Ez a

tett, ez önmaga beszéd. Nemcsak a véres vértanúság, de a fehér vértanúság is, amikor valaki egy betegségben, szenvedésben följánlja a szenvedését, elfogadja, másokért följánlja – Jézus szenvedéséhez csatolja. Az emberi életnek, a szeretetnek ára van – és az ára: az áldozat. Ha az áldozatot nem vállaljuk, nem szeretünk. Azt mondja az Apostol, hogy „*még nem álltatok ellen a bűnnek véretek ontásáig*”. A mai fogyasztó mentalitásnak nagyon megfelelő, fitness-wellness kereszténység – amelyben elsősorban az a lényeg, hogy jól érezzük magunkat a bőrünkben keresztényként, és Isten arra „való”, hogy gyógyítson minket –, nem „original version”, nem az eredeti változata az evangéliumnak. Nyilván az Úristen gyógyít, meg adja a kegyelmeit, de érzitek a mentalitás különbséget... Ha az áldozatot kiradírozzuk az evangéliumból, akkor meghamisítjuk az evangéliumot. Az áldozat beszédes tett, Jézus életét odaadó szeretetére adott életválaszunk. Az emberségnek, a szeretetnek ára van. Jézus nem valamit adott nekünk az evangéliumban, hanem *Önmagát adta értünk*. Az Ő húsvéti tette maga a Szó, az evangélium Isten szeretetéről. Adhatunk-e viszonzásul kevesebbet Neki, mint önmagunkat? Az Eucharisztia ezt jelenti: „egyétek meg a testemet! Értetek adom az életemet.” Erre válaszolunk mi is az életünknek az odaadásával.

Aztán egy szót az *alázatról*, mert nagyon sokszor elszalad velünk a ló. Lénárd Ödön írja egyik versében (nagyon sokszor fejbe ver engem, és újra kijózanít): „*Légy óvatos, az öntudat pedálján a sátán tapos.*” Az egyik legveszélyesebb lelki útvesztő a gög, mindenhova be tud szivárogni az ember életében. Érdeemes gondolat-csírájában elfojtani, mert leronthatja az örömhír átadását. Az evangelizáció sikerei könnyen tehetnek minket elbizakodottá, gondolván, ha teszünk valamit, hogy: „hú de klasszak vagyunk, jobbak, mint a másik”. Teréz anya azt mondja: „Ne tegyétek tönkre Isten műveit azzal, hogy saját műveitekként viszitek végbe őket.” „Ki vagy Te, felséges Isten, és ki vagyok én a Te férgecske szolgád?” – vallja Szent Ferenc. A legizgalmasabb küzdelem az alázat küzdelme. Ezt csodálom annyira Futó

Karcsi bácsiban. Közelről látom negyven éve az életét, megrázó az alázata. Most egyébként súlyosan beteg volt, és most épül föl, úgyhogy lehetséges, hogy teljesen helyre jön.

Túlpörgő, buzgó életünknek korlátot szab az idegrendszerünk. Sok mindent lehet pótolni az emberben, de az idegeket nem lehet. Emberi testem a számártestvér – ahogy Szent Ferenc mondja. Bizony, fontos, hogy gondozzuk pihenéssel. Be kell húzni a féket, eleget aludni, naponta mozogni, szabadba menni. Minden nap menjünk ki a szabadba, az Isten kék ege alá; tornázzunk, mozogjunk; legyünk csöndben Isten színe előtt, csöndesedjünk el. Ehhez is alázat kell. Úgy, mint a sabbathoz, a megszűnéshez, a szünnaphoz: hogy Isten teremti a világot, nem én. Alázattal el kell ismernünk, hogy pszichikai, testi korlátaink vannak, és tetteink amúgy is csak Isten tetteit egészítgetik ki. Ahogyan a viccben az egérke mondja az elefántnak a hídon: „dübörgünk, dübörgünk”.

A maradék négy percemet, ami maradt, csöndre fordítom. Négy percig legyünk csendben. Kérjük az Urat, a Szentlelket, hogy vezessen minket. *Urunk, Jézus, küldd el Szentlelkedet, és dolgozz bennünk Te magad!*